

Előfizetési árak

helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 — —
Negyedévre . . . 2 — 50 —
Egy órára . . . 1 — —

Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) barmintve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatt)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASÁRNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:

Nagy hasznos petit sorúrt 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többszöri hirdetések alkalmán jutányos áron vetetnek fel. Bélyegdíj minden külön bejelölés nélkül 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot máriban foglaló udjomság sora 30 kr.

Nyilttári közlemények minden petit sora 50 krajczár.

Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)

Kéziratok nem adtnak vissza.

A Szapáry-kormány fátuma.

A Szapáry-kormányt — veri, folyton veri a saját balkeze. Amihez csak nyúl, abból mindjárt újat feyver lesz, amivel önnön magán ejtésebet. A közgazgatási javaslat, a téli választás: mind veszedelmes kétélű feyverekké váltak, amik alatt ez a balvégzetű kormány mind jobban és jobban vértett. Jó keresztény ember, ha csak nem incarnatus ellenzéki, kénytelen megsajnálni a Szapáry-kabinetet, a magyar politikai élet e boldogtalan Lázár-testületét, melynek soha sincs egy boldog órája, egy szerencsés napja.

Alig ült össze az országgyűlés, alig lépett az új parlament elé a fátumüldözött kormány az ő első, ünnepies tényével: a felirati javaslattal: már is akkorát botlott, hogy egyszerre oda lett a solemnis pillanat minden méltósága, disze, komolysága.

Bokross ur, aki a felirat értelmi szerzőségét ma már vajmi kevés önértettel vindikálhatja magának: loyális neki buzdulásban azt a stíbeli passziót engedte meg magának, hogy a feliratba byzanci motívumokat szőtt bele.

A koronázás tényét a kormánypárt stílistája úgy jelezte, mint tisztán fejedelmi cselekményt, amiben a nemzetnek csak jóakaró, lelkes, paszsziv néző szerepe jut. A derék alkotmányjog-magyaró szerint a király maga tette a koronát felszentelt fejére, holott az elemi iskolák tanulói is tudják ma már az alkotmánytannak dióhéjba foglalt elemeiből, hogy a királyt — a nemzet koronázza. De hát a byzanci stíli érdekében jobb volt ezt a tényt meghamisítva, úgy tüntetni föl, mint egy olyan manarcha önkényes tényét, aki a királyi méltósággal, jelvényekkel önnön maga ruházta fel magát.

A kormány két napon át kínálgatta pártját az ő, minden egészséges politikai felfogást, izlést felháborító, okatlanul elrontott feliratával. Eötvös Károly, a függetlenségi, Apponyi Albert gróf, a nemzeti párt felirati javaslatának szószólói — a kormánypárt feliratának ebbe a byzanci stíljébe akasztották bele kritikai feyverük élet s szaggatták izreporra az elaboratumot.

Igy történt, hogy a kormánypárt felirati javaslata ugyszólván az általános vita elején — erkölcsileg oly kiáltó kudarcot vallott, aminőt 67 óta egyetlen kormány sem. Hogy a morális bukás teljes legyen, Bokross, az előadó, a ház szerdai ülésében beismerte tarthatatlanságát annak a kitételnek, amelyről a vita első napján még azt mondotta, hogy az minden aggodalom nélkül fenntartható.

Soha nem történt még, hogy egy kormány az ő jól megfontolt feliratának valamelyik politikailag inkriminált tételét feladja s nyilvánosan gyónást tegyen, hogy szánja-bánja a büns-passzust, kész azért a visszavonás töredelmét elvégezni. A Szapáry-kormányval történt ez először az újabb, alkotmányos korszak óta.

Senki se higgye azonban, hogy őszinte bünhánat vitte erre Szapáryékát. Budapestről értesítik lapunkat, hogy Bokross meghátrálása, a politikai tisztza itélet és jogfelfogás szempontjából tarthatatlan helyzetről — egyenesen a király határozott kívánására történt. Ő felsége az ellenzék vezérszónokainak adott igazat — saját kormánya szerencsétlen felfogásával szemközt.

A korona nem tür maga mellett hazug, megbizhatlan, a történelmi s alkotmányjogi igazság meghamisításában mesterkedő byzanciakat s kényszeríti őket,

hogy bünökért bünhödjének s korrigálják azt ki az ország színe előtt.

A Szapáry-kormány felirata tehát, egy királyi üzenet parancsoló kényszere alatt, megtisztul eredendő bünétől, de valyon a parlament mikor tisztul meg e fátumszerű, nyomasztó kormánytól?!

Országgyűlés.

A képviselőház ülése márcz. 10-én.

A felirati vita harmadik napján Ugron Gábor és gróf Szapáry Gyula miniszterelnök szóltak fel. Ugron Gábor hatalmas erővel elmondott beszéd kíséretében terjesztette be a maga felirati javaslatát, mely különösen a kiegyezés megváltozhatlan volta ellen foglal állást. Az ellenzék éljenze Ugront, midőn arról beszélt, hogy a természet ennek az országnak mindent megadott — a mire egy hatalmas államnak szüksége van — csak politikai vezéreinek felejtett el erőt és bátorságot kölcsönözni. Nyomban utána kelt föl a miniszterelnök, hogy megkísérlelje a három ellenjavaslat s azok benyújtói beszédének hatását lerombolni. De kísérlete sehogysem sikerült. Egyes érvei az ellenzék zajos derűtséget kellettek s Apponynak nem egyszer kellett korrigálna közbeszólni, amivel aztán a nagy hangon induló érvekből apró védekezések váltak. A többség végül zajosn éljenze a miniszterelnököt: de az ellenzék gunynyal kérte a »nagy szónoklatok« után járó szokásos öt perczet, melyet Bánffy — nem adott meg. Még Hoitsy Pál, Szalay Imre és Kozsváry István beszéltek; ez utóbbi józú magyar észjárással sokszor kellett hangos derűtséget.

A képviselőház ülése márcz. 11-én.

A felirati vitában tegnap a nemzeti párt és a kormánypárt szónokai mérköztek és a szatirikus hang és modor volt az uralkodó. Közébe malicziózus guny és szellemes ötletek. Mindezekből és az ezek által keltett hatásból az oroszlanrészt Beöthy Ákos vitte el, a ki a miniszterelnök beszédével polemizálva, a polemikus hang és csattanós pointek közé mely igazságokat és nagyon értékes politikai fejtegetéseket vegyített. Beöthy Ákos a közjogi kérdéseket vette bonczkes alá s nagy bizonyító erővel mutatta ki, hogy 1875. óta visszaesés történt s az alkotmányos fejlődés ferde irányba csuszott. Nagy hatással illusztrálta a többség uralmi rendszerét és e rendszernek eszközeit s végül az egész baloldalnak zajos helyeslése mellett hitta fel a kormánypárt, hogy váltsa be szavát mindazokra nézve, a miket a kisebbség zsarnokságára nézve felhozott és vagy állítsa pellengére a zsarnokoskodást, vagy pedig vallja be, hogy alaptalanul vádolt. A kormánypárt részéről két korifeus is szónokolt. Egyik volt Darányi Ignác, a másik volt Hegedűs Sándor, mindketten ugyanazon módszer szerint működtek. Mindketten finom hangon neki mentek Apponynak, alaptalan ráfogásokkal és szofizmákkal gyanusították, sértegették és ugyanakkor melábusan siránkoztak, hogy Apponyi, mint a nemzet vezére viseli magát, a nemzet igazait érvényesíteni akarja és nem akar részt venni abban a meddő reformmunkában, melyet már egyszer végig próbált.

Darányi Ignác azt is kibőfentette, hogy Szapáry miniszterelnök Tisza Kálmántól szokott tanácsot kérni. E naiv és önkéntelen elszólás óriási derűtséget keltett az ellenzékben.

Beszélt még a kormánypárti sorokból Kubinyi Árpád s az arvamegyei inség ügyében igen figyelemre méltó nyilatkozatot tett. S beszélt a nemzeti párt soraiból az ujonnan választott képviselők közül Nedeck János beszéde élénk hatást tett az ellenzékre. Minden lámpaláz nélkül és igen sok szónokai eredetiséggel polemizált a kormánypárttal s gr. Apponyi felirati javaslatát fogadta el.

A nemzeti párt felirati javaslata.

A nemzeti párt felirata hangsúlyozza, hogy az ország némely részeiben előfordult társadalmi mozgalmak és az éhínség a kereseti források szaporítását követeli.

Elhalasztatlannak mondja a katonai büntetőtörvény reformját. A vallás és egyház bekejt a felirat magáévá teszi, de kételkedik, hogy a kormány tátozó eljárása czelhoz vezetne.

A közigazgatásról így szól: Mindig azt tartottuk, hogy a közigazgatási reformnak azon része, mely a központi hatalomnak kezeibe több jogot ad, csak olyan intézkedésekkel együttesen lépjen életbe, melyek az önkormányzatot és a közjogi jogvédelmet dízostítják, a politikai za-

badságot megvédik és a tisztviselők állását a jogállam követelményei szerint állapítják meg.

A mult országgyűlés hajlandó volt eme biztosítékok nagy részére nézve Felséged kormányának pusztza nyilatkozataiban s az egészséges fejlődés reményében megnyugodni és így elnézően támogatta azt az egyoldalú és töredékes kezdeményezést, melylyel a kormány a közigazgatási reform nagy munkájához hozzá fogott, de sajnálatos kell konstatálnunk, hogy azok, kik a mult országgyűlésen a reform eszméje iránti lelkesedéstől vezérelve ama csonka javaslatokat is támogatták, ezzel olyan bizalmat előlegeztek a kormánynak, mely az időközben történtek után többé fenn nem tartható. A reformnak szerencsétlen kezdeményezését, a parlamenti tárgyalásoknak még szerencsétlenebb vezetése követte; a kormánynak azon tenye pedig, hogy Felségednek minden objektív indok nélkül az országgyűlés feloszlását hozta javaslatba, mielőtt a curia választási bíráskodására vonatkozó ígérteit beváltotta volna, továbbá a választásoknak erőszakos vezetése, oly mértékben domborította ki a kormánynak hatalmi politikáját, hogy reformtervei iránt minden bizalom ki van zárva. Szükségesnek tartjuk már most kijelenteni, hogy a közigazgatási reformnak azon részeihez, melyek a kormányhatalom növekedését tartalmazzák, csak úgy fogunk hozzájárulhatni, ha a kormány azon javaslatait is előterjesztve látjuk, melyek az önkormányzatnak, a jogvédelemnek és tisztviselői állásnak biztosítékait tartalmazzák, tehát az 1891. XXXIII. t. cikkben felsoroltakon kívül a községeknek és városoknak rendezéséről, továbbá a feyvelmi törvény módosításáról szóló javaslatokat és ha ezek a jogállam és szabadelvűség követelményeinek megfelelnek, továbbá: ha az 1891. XXXIII. t. c. b. felsorolt javaslatoknak és az új feyvelmi törvénynek együttes életbeletetésére nézve teljes biztosítékot nyernünk, végül, ha előbb megtörténtek azok a törvényhozási intézkedések, melyek a képviselőválasztások szabadságának és tisztaságának megővására szükségesek.

Különösen éles a feliratnak a kiegyezésről szóló része, melyben elítéli a kormánypártot a kiegyezés alapját megrázkódtató törekvéseit.

Kovács József beszéde,

a képviselőház márczius 9-iki ülésén.

Kovács József, a h-nánási kerület orsz. gy. képviselője, ki pár nap alatt meghódította a h-nánási kerület derék magyar népet s olyan vereségben részesítette a kormánypártot, melyet egyhamar nem hever ki, a képviselőház márczius 9-diki ülésén — gróf Apponyi Albert után — a következő nagy hatású beszédet tartotta:

T. ház! (Halljuk! Halljuk!) Azok után, miket tegnap Eötvös Károly, ma pedig Apponyi Albert gr. t. képviselő társaim elmondtak, érzem feladatomból nehézséget, de kötelességemet teljesíteni kívánom. (Halljuk!)

Minden alkotmányos kormányzásnak első és így legszükségesebb feltétele az őszinteség és pedig fellele a koronával szemben éppen úgy, mint fellele a kormányzattal szemben, mert a hol az őszinteség hiányzik, ott már ingadozó az igazság, a hol pedig az igazság ingadozik, ott jó éjszakát lehet kívánni a kormánynak, de jó éjszakát lehet kívánni azon többségnek is, a mely az olyan kormánypártot a hatalom polczáról el nem söpri.

Á mi t. kormánypárt pedig ezen sarkalatos hibában szenved, követvén elődeinek rossz példáját, működése nem lévén egyebb — hogy parlamentarizs kifejezéssel éljek — ámitásnál, úgy fellele a koronával szemben, mint fellele a kormányzattal szemben. (Ugy van! Ugy van! balfelől.)

Csak hogy a mi sikerül neki — sajnos — fellele, az nem sikerül lefele, mert a józan eszű magyar nép, annyi csalódás után nem ad többé a szép szavakra, a rózsás ígéretekre semmit. (Igaz! Ugy van! balfelől.) Hogy ez így van: kétségtelen az ímént lefolyt választások eredményéből. Igaz, hogy ezen állítással szemben a t. kormány, a többségbe hivatkozhatik; csak hogy éppen ezen többség igazolja állításomat.

Lássuk miből, miféle elemekből áll a t. kormánypárt többsége?

Áll mindenek előtt a mi drága horvát testvéreinkből (éljenek a jobb oldalon) — áll továbbá kedves szász atyánkfiaiból (élénk éljenek jobb felől.) Áll végre néhány román és szerb nemzetiségű kerületben — nem akarom felemlíteni mily uton-módon, mily eszközök segítségével, ezt már elmondták és majd elmondják mások — megválasztott képviselők közül. (Éljenek jobb felől.)

Ezen többséggel szemben mi ellenzékiek büszkén hivatkozhatunk a tisztza magyar választókra, mert az ország szívet mi képviselőjök, (Élénk helyeslés balfelől.) erre ismétlem, büszkességgel hivatkozom, mert ha a haza veszélyben lesz, a mi választóink lesznek hivatalva azt megmeníteni, a minthogy a történelem lapjai szerint többször meg is mentették.

Mig ellenben akkor a t. kormány többségének választói s velük együtt maga a többség el fognak párologni, épen úgy, mint a hogy a sülyedő hajóról a patkányok elpárolognak (Ugy van! balfelől.)

Az elmondottakból a tanulság az, hogy a t. kormánypárt politikájá mellett, fentartatja ugyan többsége egy ideig, a mint hiszem fenn is fogja tartani, de nem lesz benne közzönet, — legalább a nemzetre nem! (Igaz! Ugy van! balfelől.) Lássuk már most — legalább részben — mivel ámitja a t. kormány a trónt és a kormányzattal egyaránt? (Halljuk! Halljuk! balfelől.)

A legmagasabb trónbeszédnek egyik paszszusa így hangzik: sörömteljes érzéssel tekintetünk azon nagy mérvű haladásra, melyet kedvelt Magyarországnak ezen idő alatt minden téren bemutatott.

Elismerem t. ház, hogy történt haladás, jelesen az ipar, a kereskedelem s különösen a vasut építészeti terén: elismerem azt is, hogy a népvételés terén, kisdődövodák felállítása, a tanítóok sulyos helyzetének enyhítése tárgyában történtek üdvös intézkedések; de hogy a haladás minden téren nagymérvűnek volna mondható, — el nem ismerhetem; mert ellenzékileg mindenben — kivéve vasutálózatunkat — csakis a minimumra, a legszükségesebbre szorítottunk.

Hogy csak néhány példával éljek: iskoláink nincsenek kellő számban; tanítóink még ma sincsenek azon helyzetben, hogy családijukat tisztességesen fentartathatják, pedig ha a nemzet megköveteli tőlük, hogy gyermekeiket jól neveljék, azt hiszem, hogy e szerény kívánástól méltán táplálhatják. Igazságszolgáltatásunk pedig ma is ott áll, a hol a t. igazságügy-miniszter ur ezeltől mintegy három évvel ugyan székéről nagyszerű beszédében, melyet töle a nemzet méltán várt, megbeszélte.

Hogy tovább menjek, nincs még lelcenz háznak, a nemzet mintegy 80.000 frtot fizet Bécsnek e czímen. De t. ház, szinte retelelem kimondani, mert Magyarország a kontinensen páratlanul áll e tekintetben, hogy az ország fővárosának nincs egyetlen egy állami kórháza sem. Hát 25 év alatt még erre sem jutott idő. Holott ha nézzük Bécsét, Berlinit és a többi városokat, azt látjuk, hogy azokban tucatszám kérkednek az állami kórházak.

Azt mondja továbbá a legmagasabb trónbeszéd: »A mult országgyűlés folyamában sikerült az államélet egyik nélkülözhetlen feltételét: az államháztartási adóknak helyreállítási s önkéntes már megszüldült pénzügyi viszonyok közt kezdek meg törvényhozási működésüket.«

Elismerem t. ház, hogy a pénzügyek terén is történtek egyes jóakaratu intézkedések, de hogy az egyensúly helyre volna állítva s hogy a pénzügyi viszonyok annak folytán állandóan megszüldültek volna: kénytelen vagyok kétségbe vonni.

Igaz, sikerült a kormánynak a pénzügyi zavarokat egy időre elodázni konverzió létrehozása, az adók tetemes felemelése, leginkább pedig az italmérisi regalek megváltása s ezzel kapcsolatosan a fogyasztási adóknak nagymérvű fokozása és mindezeknek oly irányu keresztültivete által, hogy a t. pénzügyminiszter ur oda állított az ország kormárosának.

Csak hogy ezen sulyos intézkedések által még nem értük el azt, hogy a pénzügyi helyzet állandóan megszüldültnak volna mondható; ami pedig nem állandó: az egyenlő a zérussal.

A regáléváltásnak ily módoni keresztültivete által megkarosítottak a tulajdonosok, minek folytán el kell ismernem, hogy az államra tetemes, de jótalán haszon háramlott és tény az is, hogy a fogyasztási és az italmérisi adóknak nagymérvű emelése és a korcsmáltatási jognak hallatlan magas ár melletti bérbeadása következtében — ami az itál árának rendkívüli feleségázását eredményezte — nagyon megcsappant a fogyasztók száma, ugyanarra, hogy a t. pénzügyminiszter urnak, mint az ország fokorcsmárosának, már is aggodalmi lehetnek, hogy számításában csalatkozott.

A regáléváltásnak ily módoni keresztültivete tehát, hogy az állam maga álljon be korcsmárosnak pénzügyminisztere személyében, eltekintve attól, hogy az állam a szegénytelen,

et!
LY
zete

szemben.
az elismerő bi-
temetkezéshez

mü
oporsók,

seny betartása

m, mint vidé-

rással — vagy

a szomorodott

sztelettel:

MIHÁLY.

Rickl József Zelmós
DEBRECZENBEN.

AG

eghivókat

pártfogásába.

csaknem kivétel nélkül káros mindenkire, — azért mondom csaknem kivétel nélkül, mert hallottam róla, hogy egyeseknek, a kik jó szolgálatot tettek a t. kormányának, előny nyújtott, de káros azért is, mert a t. kormány még arról sem gondoskodott, hogy kocsmáiban legalább jó, az egészségre ártalmatlan italokat mérjenek.

Még a Kongó államok is megtiltották a szeszes italok bevételét, a miből az következik, hogy mi e tekintetben erkölcsileg romlottabbak vagyunk, mint azok az államok. (Derült-ség a szélső baloldalon.)

De ha pénzügyeink csakugyan oly nagyon rendben vannak, s ha oly nagy mérvű a haladás minden téren, a mint azt a trónbeszéd hangoztatja: kérdem, hogyan üthet ki az országban az éhínség? s miért kénytelen a nép munka hiányából Amerikába vándorolni?

Vagy az egyik áll, vagy a másik. Ha csakugyan áll az, hogy pénzügyeink oly rendezettek, úgy a t. kormányt csak az irtalmas Isten mentheti fel azon súlyos vád alól, hogy a népet éh-halálba kergeti, mert munkával nem látja el, azokat pedig, a kik munkahiányban Amerikába akarnak vándorolni, erőszakkal visszatartja. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

De a legnagyobb bajban még a jóakarót sem tételezhetem fel a t. kormányt.

A t. miniszterelnök ur ugyanis Helfy Ignác t. képviselőtársamnak az inség ügyében hozzá intézett interpellációjára azon választ adta, hogy a kormány megtette a szükséges intézkedéseket egy nagyobb országot kiépítésére, vetőmag szállítására stb.

Ez nagyon szép, csak hogy az éhező gyomornak első sorban eledelre van szüksége, s aztán munkára és vető magra, mert a gyomor nem vár.

Engemet tehát csak oly tartalmú válasz nyugtatott volna meg teljesen, amely értelmesebbre adja a valóság sorban, hogy a kormány a mint a szerencsétlenségéről értesült a baj terjedésének elejét veendő, nyomban ennyi és ennyi kenyert, gabonát szállított, ennyi és ennyi pénzt osztott ki s biztosítható volna a házat arról, hogy a megyében éh-éhség nem volt és nincs.

Az mondatik továbbá a legmagasabb trónbeszédben, helyesnek bizonyult és bármiféle rázkódástól megóvando, ez alapon, az ország nyugodt és folytonos fejlődése a jövőben is várható.

Mintán a trónbeszédnek ezen passzusa az ott már felemlített kiegyezkedési 25 évre, illetőleg magára a közös ügyes törvényekre vonatkozik: nyilvánvaló, hogy ez által a t. kormány a nemzetet szemben a forradalom szélére állította a koronát. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Mert ha a közös ügyes törvények már eleve csálhatatlanoknak s így a nemzet elhatározási akaratának ellenére megváltozhatatlannak nyilvánítottak a trón részéről, akkor bekövetkezik egy szép napon az is, hogy a függetlenségi és 48-as pártnak létjogosultsága — nem csak így lappangva, mint a trónbeszédben, de nyíltan is kétségbe fog vonatni, miután ezen pártnak nyílt programja nem jelent kevesebbet, mint a közös ügyes törvényeknek törvényes eszközökkel megváltoztatását, nem türelvén a többi sok között azon párt, hogy Bécs a mi belügyeinkbe folyton beavatkozzék, mint ezt nem rég a vasuti tarifa kérdésénél is sajnos tapasztaltuk.

A t. kormány tehát megváltozhatatlannak nyilvánítja a közös ügyes törvényeket; de hogy ezt jónak látta a koronának szájába adni, ezzel súlyosan compromittálta magát, először azért, mert nincs olyan törvény, mely ugyanazon factorok által, melyek azt megalkották, megváltozhatatlan ne volna. (Ugy van! a szélső baloldalon.) másodsor compromittálta magát azért, mert fenyegetőzésekkel elkésett. Hivatkozom e tekintetben a véderőtörvény 14. és 25. szakaszainak tárgyalására. Akkor nem a t. kormány állott-e elő ezen szakaszok megváltoztatásával? Avagy talán ezen szent és

sérthetetleneknek decretált törvényeket csak akkor lehet megváltoztatni, ha az a hatalom érdekében áll? Nem így van. A törvény megváltoztható egyik irányban épp úgy, mint a másik irányban, (Ugy van a szélső baloldalon.) ilyenekkel tehát a kormány ne álljon elő.

Én tehát t. ház eltekintve a t. kormányt súlyosan terhelő vádaktól, melyekre kétségtelenül lesz alkalmunk reflektálni, nem fogadhatom el a t. többség felirati javaslatát, amely különben is csak visszhangja a trónbeszédnek, de nem fogadhatom el a t. nemzeti párt felirati javaslatát sem, hanem hozzájárulok az Eötvös Károly t. képviselőtársam által beadott felirati javaslatához. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

BELFÖLD.

Szabadkőművesek a fővárosban.

A főváros szerdai közgyűlésén izgalmas vitát keltett a magyarországi szabadkőművesek szimbolikus nagy páholyának kérvénye, melyben saját jótékony céljaira egyesületi ház, népkönyvtár és népkonyha föllállítására 60,000 frt értékű ingyen telket kért. Az izgalmas vita avval ért véget, hogy az ingyentelket a közgyűlés nem adta meg, mert bár a többség a kérvény mellett szavazott (131 igen és 106 nem), de a szükséges kétharmad többség nem volt meg. Ellenben nagy többséggel elfogadták a tanács ama javaslatát, hogy a kért telek kedvezményes áron adassék a szövetségnek.

A képviselők a felvidéki inségesekek.

A képviselőház csütörtökön az országos ülést megelőzőleg, zárt ülést tartott, melynek tárgya Kubinyi Árpád képviselő azon indítványa képezte, hogy a ház tagjai egy napra eső napjait a k. arvegyei inségesek javára ajánlják fel. Rakovszky István, tekintettel arra, hogy nemcsak Árvában, de e szomszéd megyékben is van inség, annak kimondását javasolja, hogy a ház tagjai egy napi napjait a felvidéki inségesek javára ajánlják fel. Remete Géza pártolja ez indítványt. Ugron Gábor is hozzájárul elő formában, hogy a ház kérje fel az elnököt arra, hogy minden képviselőnek egy napi napját a ház pénztárána visszattartván, a felvidéki inségesek segélyezésére a ház adományaként küldje el. A ház tagjai általános helyesléssel fogadják ezen indítványt, báró Bánffy Dezső kijelenti, hogy ily értelemben fognak az intézkedések megtétni. Ezzel a zárt ülés véget ért.

A kultuszminiszter lemondása.

A Bud. Tgbl. szerint parlamenti körökben fentartja magát a hir, gróf Csáky Albin közoktatásügyi miniszter lemondásáról. Utódját is emlegetik már B. Eötvös Loránd egyetemi tanár és a m. tud. akadémia elnökének személyében. Mint idézett forrásunk hozzászól, a jelöltség a kormánytársaik körében nem talál rokonszenves fogadtatásra.

A református zsinat, Kun Bertalan

püspök és Tisza Kálmán elnöke alatt, Kun Bertalan imájával szerdán nyílt meg ismét. A püspök ezután figyelmébe ajánlotta a tagoknak, hogy egyéb egyházi gyűlésekre való tekintettel kívánatos volna, ha a zsinat legalább egy hétel husvét előtt bevezéné munkáját. Kerkapoly Károly, Szalay Ferenc és Góde Károly emléktét jegyzőkönyvbe iktatták. Tóth Sámuel főjegyző jelentette, hogy megjelent a reformáció százados évfordulója alkalmával mondott beszédekből szerkesztett emlékkönyv. Tisza Kálmán indítványára ezután rögtön folytatták az alkotmánytervezet tárgyalását a 35. §-sal, mely az egyházmegegyekről szól. Ugyszólván változatlanul fogadták el az egyházmegegyekről, hatásköréről, közgyűléséről és ennek tagjairól szóló szakaszokat. Az egyházkerületekről szóló szakaszról szótöbbséggel vetették el Bernáth Elemérnek azt az indítványát, hogy az egyházkerületi közgyűlés tagjait ne az egyházmegegyei közgyűlés, hanem a presbyteriumok válasszák.

kalap volt — aligha adták egy forintot alól. Ingeket is vásárolt, még pedig kettőt, egyet meg a mérnökötől kapott — s így most már van három is! Nyakát csodaszép piros kendő ékíti, ingje kékes színű, a kabát tenger zöld, s a világos sárga nadrágot széles fekete szíj övedzi. Így felkészülve, ruganyos léptekkel siet a mérnök lakása felé. Hogy fog az majd bámulni!

A mérnök éppen ebédel, s mosolyogva szemlélteti a most már önézetes fellépésű Komáreket. Megnézi jobbról, meg balról, egyetlen egy ruha-darab sem kerül el figyelmét.

— Pompás! Ezt szeretem, ez már rendez, jegyzi meg. Várj mindjárt ad a gazdaszony valami meleg étket is. Szeretném, ha végre megszoknád a rendes evést. Aztán majd ismét a munkához!

Boldogan, teli gyomorral, ballag a szerencsés Komárek a munkához! Társai, kik látják, csodaként bámulják. — Megdörzsölik szemüket, hogy valyon nem álom-e ez? Nos — mi ez, hát csakugyan való — ugyan — ugyan, na nézd, — valyon mi jutott ehhez? Előbb így kérdezték, majd közelebb lépnek hozzá, kézzel-kézre adják a kalapot, s csodálattal simogatják a legszebb zöld rököt.

— A mérnök ur! veti oda a kíváncsiaknak Komárek a szót, a kilitásba helyezett felügyelői állásról azonban egyelőre még hallgat. Majd Schneiderre is vet egy sanda tekintetet.

KÜLFÖLD.

A nihilisták. A hétfőről kedde viradó éjszakán Oroszország több nagy városában nihilista proklamációkat találtak a falakra ragasztva, melyekben a csár meggyilkolással van fenyegetve. A rendőrség eltávolította a falragasztókat, de a szerzők nyomára eddig nem talált. Az említett felhívásokat házakban is ezerszámra osztogatták széjjel.

Az orosz kivándorlóknak nagyon rosszul megy a soruk. Azt az örömet, hogy végleg megszabadultak a kényuralom országából, megromtatta a német kormány egy rendelete, mely egy távirat szerint megtiltja az orosz kivándorlóknak a német határ átlépését. A német kormány azért hozta e rendelkezést, hogy megakadályozza az Oroszországban uralkodó járványos betegségeknek Németországba való bevételét.

Adóbeszedési reform Ausztriában. Az osztrák pénzügyminiszter elhatározta, hogy jövőben az összes állami adókat a postakaraképintár fogja beszedni. Ezt az üdvös reformot a magyar pénzügyminiszter is be fogja hozni?

A szerb kormány barátságos módon figyelmeztette Bulgária kormányát, hogy tegyen elővigyázati rendszabályokat külföldi képviselői érdekében, mert értesülése szerint a bolgári emigránsok több bolgár államférfiut akarnak még Vulkovics sorsában részesíteni.

Határidő-naptár.

Márc. 12. Az izraelita nő-egylet jelmez-bálja a Bika-szállóban.
Márc. 12. Az orvos-gyógyász-egylet havi ülése.
Márc. 13. Egyházi közgyűlés.
Márc. 13. Függetlenségi kör közgyűlése.
Márc. 13. Debreczeni első takarékpénztár közgyűlése.
Márc. 13. Iparos kör közgyűlése.
Márc. 13. Polgári kör közgyűlése.
Márc. 14. Sajtóper.
Márc. 15. Ünnepele a kereskedő-ifjak önképző egyletében.
Márc. 15. Emléknappely a főiskola udvarán.
Márc. 15. A honvéd-egylet táncvígala a Margit-fürdőben.
Márc. 19. Munkások dalestélye a Margit-fürdőben.
Márc. 24. Thea-estély a Margit-fürdőben.
Márc. 27. Ó. T. közgyűlése.
Márc. 27. A tisztviselők önszegélyző egyletének közgyűlése.
Márc. 28. Comenius-ünnepele a főiskolában.
Márc. 28. Sajtóper.
April 18. Női házi-ipar és kézi munka-kiállítás megnyitása a nőegyleti árvaházban.
April 23. és 24. Lóversenyek Debreczenben.

Ujdonságok.

Március 15.

Felhívás a debreczeni hazafias polgársághoz! 1848 március 15! Van e köztetek, szeretett polgártársaim! csak egy is, kinek szíve e szavakra lángra ne lobbanna? Érzitek é ama varázsnak csak egy parányát, mely 44-éve elszellett a népek millióinak szívét, agyát bebilincselve tartá?

Igen! Ott vagyunk ma is mindnyájan az emlékezet varázsnyomának vezetése mellett, hol az eszmeóriások viharoktól zúgva hozzák forrongásba a világot, s letépe a megvasalt gondolat, szó rablánczait, a romok felett megfődjöd nemzet diadalát ülik. Ott vagyunk az események viharában, mely szétszakítja a börtönök zárait... Ott látjuk felemelkedni a költőt lángjakkal, midőn kibeszélhetetlen lelkesedéssel zengi: Talpra magyar, hi a haza, itt az idő most vagy soha!...

És oly jól esik lelkeinkre e látomás! Oly jól esik tudnunk, hogy azok a lágbabourit dicső alakok még most is küldenek szíveinkre egy egy lángszikrát, hogy biztassák csüggedő korunkat a haza forró szíveire; hogy soha ki nem alvó Vesta tűzünk itt éltek szívünkkel, agyunkkal összeforva, ti óriás szellemek!

E tudás megleveniti előttünk porrá olvadt dicső alakjait, érezzük, hogy az arcz

A jó Schneider ásója nyelére támaszkodva bámul, úgy áll ott, mint a kőszent, véres erőtől borított szemei a nagy bámulásba szinte belemeredtek. No várj, majd bámulás te még jobban is!

Mintha más volna a levegő is, melyből a május melegét érzi! Ereiben pezseg a vér, szíve úgy kopog, örömben majdnem hogy tánczra kerekedik, de mégis oly nyugtalan, bár nyugtalansága is oly gyönyör, oly gyönyörteljes.

Az új ruha azonban még sem való a munkába; elég kényelmes ugyan az, csak ne volna oly... ünnepies! De különben is úgy érzi, mintha ma valami különös, valami nagy, egész világra szóló ünnep volna!

Az ástó félre dobja — nem, ma nem dolgozik Komárek, ma ünnepelel fog!

Távozik is rögtön a munkából, de a merre megy, mindenütt újabb kérdő szavak, s bámuló arczok fogadják. Feltartóztatják minden léptenyomon. »A mérnök ur!« ez rövid válasza. Majd a közeli erdőséke felé veszi útját. Az ember keresi a magányt, ha valami nagy változón ment keresztül. Tegnap még csak sejtelve sem volt e változás felől.

De az erdőben sincsen tartós maradása. Hisz oly végtelenül szerencsésnek érzi magát. A szerencse pedig szereti a bámuló szemeket, még ha igrégek is azok. Már utban van a korcsma felé — még a pantafir-né sem látta.

villáma ismét kigyul, az ajk szava harangként zúgja: Szabadság, Testvériség, Egyenlőség!... Szeretett polgár társaim! Ama szent idők emlékezetét velünk együtt minden évben forró szívvel s édes emlékezettel üljétek meg! Az aggot megijűtő emez óriás eseményekre ifju hazaszeretet hevével áldozzatok valamennyien. Jertek tehát ez évben is áldozunk szent érzelmekkel, szíveink oltárán ama nagy napok emlékezetének, jertek ünnepelelünk!

Az ünnepelel tárgyszorozata a következő:

I. szakasz.

1 szám. Gyülekezés a collegium udvarán, d. u. 1/3 órákor.
2 szám: Cantus ének.
3 szám: Szavalt: Nagy Kálmán 3. jh. töl.
4 szám: Cantus ének.
5. szám: Alkalmi beszéd János Zoltán esk. fel. töl.
6. szám: Cantus ének.

II. szakasz:

7. szám: Kivonulás az oroszlanhoz.
8. szám: Cantus ének.
9. szám: Szavalt; Diószegi Mihály 3. th. töl.
10. szám: Cantus ének.
Kelt Debreczen 1892. márc. hó 12-én.
Diószegi Mihály,
főjegyző.

* A függetlenségi kör évi rendes közgyűlése f. hó 12-án, azaz holnap vasárnap d. e. 10 órákor tartatik meg saját helyiségében. — Tisztelettel fölkérem a kör tagjait, hogy a közgyűlésre minél nagyobb számmal sziveskedjenek megjelenni. B. Nagy János, a függetlenségi kör elnöke.

* A honvéd-egylet bálja március 15-én tartatik meg a Margit-fürdő disztertermében. A bál jövedelme a 13 egyenruhás honvéd ruházatának költségeire fordittatik s városunk hazafias közönsége most is bizonyára nagy számmal fogja fölkeresni e bált, hogy az agg honvédek iránti halálat némi részben lerövíja. Sokkal tartozik a szabadságharc bajnokainak a magyar nemzet s a magyar társadalom s e tartozásnak csak parányi része az, ha támogatjuk őket bájkuk sikere érdekében. A március 15-ikét ünneplő közönség azzal fejezheti be legszebben a nagy napot, ha minél nagyobb számban megjelenik a honvéd-egylet bálján!

* Egyház. A depr. ev. ref. egyház tanácstermében f. hó 12-én d. u. 3 órákor gazdasági ülést tartatik. Tárgy: folyó ügyek. Ugyanott f. hó 13-án d. e. 10 órákor közgyűlés lesz. Tárgy: a lelkész-választás rendjének megállapítása és folyó ügyek.

Uj királyi tanácsos. Rásó Gyula, Hajdúvármegye alispánja, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi czímet díjmentesen nyerte ő felségétől. Most tehát már meg van a paritás Debreczen sz. kir. város és Hajdúvármegye közt, a megyenyiben úgy városunk polgármestere, — mint vármegyénk alispánja, nagyságos urak.

* Az ifjuság munkálkodása. A hittanszaki önképző társulat »Közöny«-ének 5-ik száma a következő tartalommal jelent meg: Comenius Amos János. D—y L. A Kherubokról. Nagy Gyula. Edinburgi levél. ifj. Balogh Ferenc. A pásztori levelek igazeredetőségéről. Demby László. Vegyes közlemények.

* Kinevezés. Morvai Géza ráczkevei járásbírósi aljegyző a h-bőszörményi járásbírószághoz albiróvá nevezetett ki.

* Sétahangversenyt rendez holnap d. u. 4 órákor a 39-ik gyalogrezd zenekara, a Margit-fürdő disztertermében, a következő válogatott műsorral: 1. Induló, Wagnertől. 2. »Pique Dame« nyitánya, Suppetól. 3. »A napolyi öböl«, keringő Guardiól. 4. »Tavaszbredések«, románcz Bachtól. 5. Egyveleg a »Remete harangja« cz. operából, Maillentól. 6. »Pizzicato gavotte«, Latautól. 7. Részlet a

— Jézus Mária, Szent-József — Komárek, — hisz te még a bíró fiánál is nyalkabb vagy!

Komárek boldogon mosolyog. — És még ez a szép nyakkendő is — még nekem is jó volna! Biz sok pénzt is kósthaltott ez?

— Nem éppen, csak két forint volt az ára! hangzik a rátarti válasz.

— Mindjárt láttam a kinézéséről! De mondd, honnét az a sok költség?

Mit adjak — rostopcsin-t? Vagy gabonát?

— A mérnök urtól kaptam! — Nem — semmit!... Nem iszom többé.

Igy beszél, majd sarkon fordul, — mintha szabadulni szeretne a csiklandós császbavak elől.

— De mondd — hát a régi rongyokat melyik szemétdombon hagytad?

— Még megvan! Hisz nem is volt az olyan nagyon rossz. Sőt a köpönyeg, még manapság is finom katona-köpönyeg, — nem is fogok semmit sem eladni! Megtartottam mindent, majd od'adom valakinek!

— Na már ezt mégsem hiszem!

— Nem? Kérdi Komárek dühösen. Hát ugy is jól van, mindjárt bebizonyítom, hogy mi az igaz, mi nem!

(Folyt. köv)

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

A trhan-ok.

— Jan Neruda genre-képe. —

Átdolgozta: Ifj. Móricz Pál.

(Folytatás.)

Alig öltözödött fel, már is utban volt a közeli városka felé. A városban ugyan sok palinkamérés van — de azok csak a gyengékre veszélyesek. Komáreknek a nélkül is jó talismánja van, minden öt perczen elismétli: »Hát miért ne lehetnék én felügyelő!»

Alig mult el déli 12 óra, Komárek már is ismét itthon van. A szép uruhákat — teljes harmincz forintjába kerültek — csomóba összekötve hozza. A viseltést ugyan majd a zsiárúsnál hagyta, mivel új ruhában akart hazatérni, de aztán valahogy eszébe jutott a szegény Schneider, és a jó szívű Komárek csakis így hozta haza a régi rongyokat is. Egyelőre ez is jó lesz Schneidernek, míg idővel majd jobbat szerezhet. Mert Komárek nem nyugszik addig, míg régi czimboráját is meg nem puthotta, jobb utra nem vezérelte...

Majd a régi Komárek-et az »Ospitale degli incurabili« rejtelmes falai nyelték el, melyből egy félóra mulva egész megújulva lépett ki az új Komárek! Mintha marczipánból faragták volna ki. Fején még egy egész jó

az ajk szava harangként... Egyveleg a Rip Rip operettéből, Czapek től. 9. Gyors polka, Gleinertől.

»Repül hollandi« cz. operából, Wagnertől. 8. Egyveleg a »Rip Rip« operettéből, Czapek től. 9. Gyors polka, Gleinertől.

* Asszonyok harca. Szapáry Gyula gróf miniszterelnök neje egy nagy jótékonyzéli ünnepélyt akar rendezni az árvamegyeiek részére, ugyszintén Tiszta Kálmáné is a »Jósziv« élén. Szombatra magához hivatta Szapáryné a fővárosi lapok szerkesztőit, írókat, művészeket nagy megbeszélésre. Érdekes ennek a jótékonyzéli ünnepélynek a háttere. Szapáryné régóta szeretné már Tiszta Kálmánról leszorítani arról a polczról, melyet ő a jótékonyzéli terén elfoglalt, mint a »Jósziv« tártsága elnöke is. Most tehát megragadja az alkalmat. A fővárosi lapok körei igen jól tudják, hogy ez a cselekedete már nyílt harc Tiszta Kálmán ellen. Szapárynéről suttogják különben azt is, hogy tulajdo képen ő a miniszterelnök, Szapáry ugyanis már rég meguntta a dicőségét s le akart mondani, csak a felesége ösztökélésére maradt meg a bársonyszékben, mert Szapáryné miniszterelnök akar lenni.

* A helybéli »iparos kör« mindazon új tagjai, kik a kör újabb megalakulása alkalmából kibocsátott aláírási ivenek a körbe beiratkoztak, felkéretnek, hogy az e hó 13-án azaz a holnapi napon délután 3 órakor a kör helyiségében tartandó közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek; a kör azon tagjai pedig, kiknél még aláírási ivenek vannak, arra kéretnek fel, azokat akár Sziedlák J. körpénztárnok ur útleiben, akár a kör helyiségében mielőbb beadni ne terheltesseken. A z e l n ö k s é g.

* A kölcsönös-segélyző egylet rohamos emelkedése szükségessé tette a befizetések napjainak szaporítását. Az igazgatóság tehát elhatározta, hogy ezentul szombaton d. e. 9—11-ig is fogad el befizetéseket. Befizetni lehet tehát kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken d. u. 3—5-ig, szombaton d. e. 9—11-ig, d. u. 3—4 1/2 óráig. A szombati összejövetel elkerülése végett azonban ajánlatos, hogy a tagok hetibefizetésüket a hét első napjain teljesítsék.

* Gyászjelentés. Kenderessy Lajos mint férj és gyermekeim: Mária, ferje Farkas Agoston és egyetlen fiuk Gusztáv, Gyula, Anna ferje H. Nagy Lajos a legmélyebb fájdalomtól lesújtva tudatjuk a szerető nő, feledhetetlen jó anyja, anyós és nagyanya, néhai Kenderessy Lajosné szül. Bähringer Mária asszonynak folyó 1892. évi márczius hó 11-én délelőtt 1/2 10 órakor, élete 57-ik, boldog házasságának 37-ik évében, hosszas és súlyos szenvedés után történt elhunytát. A kisenvedett földi maradványai folyó hó évi márczius 13-án délután 4 órakor fognak a róm. kath. szertartás szerint a Leány-utczai 548-ik számú lakásunkon tartandó végítészességtétel után a czepléd-utczai sírkertben örök nyugalomra tetetni. Mely végítészességtételre ugy melyen tisztelt pályatársaimat, mint a közel és távol levő rokonokat és ösmerősöket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1892. Márczius 11-én. Az örök világozság fényeskedjék neki!

* A depr. tisztviselők önségélyző egyesülete mint szöveket 1892. évi márczius 27-én délután 3 órakor a város-ház nagy tanácstermében tartja meg XII. évi rendes közgyűlését, melyre a t. cz. részvényes tagok ez uton is meghivatnak. — A közgyűlés tárgyai 1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2. részvényes tag megválasztása 3. Az igazgatóság beszámoló jelentésének és az 1891. évi mérlegnek előterjesztése. 4. A felügyelő bizottság jelentésének felolvasása. 5. A tiszta jövedelem felosztása és a tisztviselők díjazása. 6. Az alapszabályok 16. §-a II. czime m) pontja értelmében beadott indítványok tárgyalása 7. Tisztviselők, igazgatóság tagok (sorrend szerint kilépők helyett), felügyelő bizottsági és póttagok választása. — Az igazgatóság jelentés számszámadások az egylet pénztári helyiségében (Jogász és tisztviselői kör) az érdeklettek által naponként 5—7 óra közt, vagy a rendes pénztári időben megtekinthetők. Debreczen, 1892. márcz. 11-én. A z i g a z g a t ó s á g.

* Az árvamegyei inségesek javára Kósa Marika kisasszony 1 frtot küldött be lapunk szerkesztőségéhez. Mi ugy ezen összeget, mint a netalán még e czimen beérkezendő összegeket, eljuttatjuk Bárdos Géza urhoz, hogy csatolja az inségesek javára rendezett hangverseny jövedelméhez.

* O. T. A debreczeni önkéntes tüzoltó egylet 1892 márczius 27-én délután 3 órakor a város-háza kis tanács termében tartja XV-ik évi rendes közgyűlést, melyre az egylet tiszteletbeli, alapító, pártoló és működő (rendfenn-tartó) tagjai tisztelettel meghivatnak. Debreczen, 1892 márczius 10-én. A p a r a n c s n o k s á g. — Tárgysorozat: 1. A parancsnokság évi jelentése 2. Felelőbiztsági ügyek elintézése. 3. Az évi költségelőirányzat megállapítása. 4. Tiszteletbeli tagok választása. 5. A parancsnokság választása. 6. Vizsgáló bizottság választása. 7. Jegyzőkönyv hitelesítő bizottság választása. 8. Netáni indítványok tárgyalása.

* Nyilvános számadás. A debreczeni daleylet által a felvidéki inségesek segélyezése céljából f. hó 10-én rendezett hangverseny anyagi eredménye következő volt: I. Bevétel. 1. Páholy és személyjegyekért 422.— 2. felülfizetésekből befolyt 69.80 össze-sen 491.50. II. kiadás. 1. nyomtatványokért

20.80. 2. teremrendezési költség 22.30. 3. műsor rendezési költség 26.— 4. rendőri bejelentésért. 12.— összesen 80 frt. 50. s ekként a pénztári tiszta jövedelme 411 frtot tesz, mely összeget a czélnak megfelelőleg rendeltetése helyére készséggel eljuttatjuk. Egyszermind az ügyérdekében köszönetünket nyilvánítjuk a felülfizetésekért következőknek: Márton László ur 10 frtot. Dr. Medve Kálmán, Lengyel Imre és Szabó Mihály urak fejenként 5—5 frtot. — Dr. Sárváry Gyula, Mácsay Sándor, Bekény Péter, Komlóssy D. Szilágyi I. urak és öz. Hegyi Mihályné urnő fejenként 3—3 frtot, öz. Szabó Lajosné, Jancsó Erzsébet, Komlóssy Imrené, Bércsny Sámuelné, Pápay Ida és Anna urhölgyek, Mészáros József és Weisz Sándor ur 2—2 frtot, Bárdos Géza, Donogán István N. N. urak fejenként 1 frt. 50 krt. — Juritsits Béla, Lemaund Gusztáv, Szabó Lajos, Dr. Zieherman, Szabó Lajos, Nemet András, Aul Károly építész urak, Farkas Szeréna, Jeney Aranka, és Szirmay Ernő urhölgyek fejenként 1—1 frtot, Slezák Venczel ur 50 krt. N. N. 30 krt. Debreczen 1892. márczius 11-én Bárdos Géza pénztárnok M a r k E n d r e e l n ö k.

* Nyilvános köszönet. Azoknak, a kik a debreczeni daleylet által a felvidéki inségesek javára rendezett és kitűnő eredményt elért hangversenyen a nemes czél iránti tekintetből közreműködtek, — különösen pedig Bernáth Flóra és Steinacker Viola urhölgyeknek, — Donogán István, Mándoky Béla, Puky Endre, Rudnyánszky Gyula és Szilágyi Imre uraknak, Rác Károly ur népezenekarának, — nemkülönb Fehér Herman urnak a terem díjmentes átengedéseért, Schmiedt Samu urnak a czél iránti különösebb tekintetből a zongora mérsekelt díj mellett szolgáltatásáért, a helybéli légszuszgyár igazgatóságának a légszusz világitás teljesen díjmentes szolgáltatásáért, Gyenes Lajos divattervező urnak a jegyek elarítása körüli fáradozásáért, Fodor József urnak és a kereskedő ifjak egyletének ülhelyek díjmentes átengedéseért, a rendőrfőkapitányságnak a személyi járandóság elengedéseért a leghálásabb köszönetünket nyilvánítjuk. Találják meg jószívűségük legszebb jutalmát azon öntudatban, hogy szives közreműködésük alig reményelt nagy anyagi és szellemi sikert ért el s bizonytal azoknak há-lája fogja kisérni nemes tettöket, a kiknek nyomorán segíteni siettek. Debreczen 1892 márcz. 11-én: M a r k E n d r e e l n ö k, P é t e r G á b o r j e g y z ő.

(Wörishofenből.) A tisztelendő Kneipp lelkész írja a »Waterland«-nak, hogy az ő saját használatára készített, és Ausztria-Magyarországban fogyasztásra használt malatá-kávét, mely a Kathreiner-utódai czég által Münchenben és Bécs-Stadlauban az ő ellenőrzése alatt készítettik, naponként használja, és kívánatos lenne, hogy ezen gyártmány minden országban jobban és jobban elterjedjen.

Már száz évvel ezelőt Mattoni Giesshübl savanyukutját: »Buchäueling« neve alatt, az akkori orvosi tekintélyek és vegyelemzők kelő méltatásban részesíték és pedig különösen tisztasága, kellemes íze, könnyű emészthetősége és nagy szénsavtartalma miatt, s már 1799-ben folyton frís Giesshübl vizet tartottak készletben a császári udvarnál. Nem csoda tehát, hogy e kitűnő savanyuvíz, mely ez idő óta szakértői kezelés folytán, minőségben tetemesen javult és nevezetesen gondos töltés következtében rendkívül jól eltartható, jelenleg óriási elterjedésnek örvend, ugy hogy alig van pont a földön, hol a Mattoni-féle Giesshübler jeles tulajdonságai, e víz nagymérvű fogyasztásában nyilvánuló általános elismerésben ne részesülne.

De Giesshübl Puchstein forrásainak berendezése mintaszerűnek is mondható és természetesen látszik, hogy a Mattoni-féle Giesshübler már több mint 20 kiállításra a legmagasabb díjakkal lett kitüntetve.

Csikos és kockás selyemszöveteket, Louisina, Foulard-Sürrah-Tafta-nemkülönb Merveileus selymek is méterenkint 45 krtól 3 frt 85 krig egyes öltönyökre, vagy egész vegekben is postabér-és vámmentesen szállít Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zü-nichben, minták postafordulóval küldetnek. Svájcba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

10 (8) »Éljen az ének, éljen a dal, benne öröm van és diadal!« — A depr. dal-egylet jótékony hangversenye. —

A nemes szív, a tetre kész részvét diadala. E jelszó szövetségében győzött a debreczeni daleylet, a kivitelben társul hódítván Debreczen előkelő társadalmát. Azt a társaságot, mely mindég ott van, hol inség, nyomor segélyezéséről van szó. Mely összességében apostoli missziót teljesít: vigaszt, reményt nyújt, sebeket gyógyít; az élet ádáz harcában megsemmisülés küszöbén állóknak: életet oszt. Örömben, vigasság által segelet viz a kétségbeesettek százainak, ezreinek.

És a humanizmus megszentelt zászlóját mindig fe: nen lobogtatja a debreczeni dal-és zene-egylet. Tevékeny elnöke alig adta ki a jelszót, kezét fogva a debreczeni társaság legjobbjával: már is egy minden ízében sikerült estély lett az eredmény, mely ugy erkölcsi mint művészi és anyagi siker szempontjából teljes győzelemmel végződött.

A felvidéki inségesek javára tegnapelőtt este a »Bika« dísztermében rendezett hangverseny ugyanis oly fényes, oly impozáns volt, hogy méltán képezi büszkeségét a mi ország-hírű dalárdának. Elismerés a derek egyletnek, köszönet a buzgó elnökségnek és lelkesen közreműködő szereplőknek.

A szegény éhezőknek szép összeg jutott. A nemes emberbarátoknak, a közreműködőknek jutalom: éljenekben, tapsban, virágokban és saját öntudatuk elismerésében.

A fel 8 tájban kezdődő hangversenyt a »dalárda« saját külön zenekara (már mint a Rác Károly) nyitotta volna meg Erkel »Bánk-bán«-jával, de az ípsék egy reggel elkesetlen jelenlét meg — a jó primás szülője járt elől. Majd Rudnyánszky ur olvasta fel »Isten követé« című alkalmi költeményét, szépen, érzéssel.

Harmadik számul Bernáth Flóra urhölgy — ki Cziffer N. daleyleti tag karján lépett az emelvényre — énekelt magyar dalokat, élénk temperamentummal, sik-kel és zajos hatással; négy gyönyörű virág bokrétaival lepeték meg a figyelmes rendezők és tisztelők; alig szűnő tapsvihár után következett Steinacker Viola k. a. zongora száma, melyet nemes jóakarattal adván elő: a hálás közönség elismerése, egy szép bokréta volt megérdemelt jutalma.

Impozáns volt a mi dalárdánk éneke, gyönyörrel töltötte el a hallgatóság szívét; az utolsó hangok tomboló lelkesedés viharában veszték el, s szinte látszott, mint dagad a jó fiúk melle a jogos büszkeség diadalt nyert öntudatában.

Hát megvalljuk őszintén, Donogán urtól is jobb szeretünk volna magyar dalt hallani: érczes baritonja így hidegen hangzott s a felhangzó taps inkább udvarias köszönet, mint az elragadtatás lelkes viszhangja volt.

Majd Puky E. ur játszott Beriot IX. Concertjét, meglepé technikájával s diletánsztól feltűnő ritka tiszta hangzással a közönséget. A mily fiatal, ély oly intelligens hegedűsnek bizonyult; kénytelen volt zene számját meg is szerezni, a nyert taptok és éljenekből megérdemelte részét bájos kísérőnője Steinacker Viola k. a. is.

Mándoky Béla ur hűvel és hatást keltve végezte csinos felolvasását, előadva azt inkább, mint olvasva. Utolsóelőtti szám volt Szilágyi Imre ur czigányos stíl-ben előadott hegedű-játéka, csöndes kísérettel a »banda« 4 tagja által. Mely felfogással érzéletesen játszotta azokat a páratlan magyar népdalokat, mely könyvet fakaszt és rezgésbe hozza a szív hurjait; majd szilajon ácsap a tüzes zenébe, mikor felragyognak a mészáz szemek, a piciny lábak csendes ütemzésre mozognak. Szinte látszott, hogy a fiatalos apróni szeretné. Magán oly megkapó közvetlenséggel játszott Szilágyi ur, hogy nemes podesztánk, a jó Simonffy Imre volt a legelső »hogy volt« kiáltója. És segített neki az egész lelkes közönség s a »radást« élvezettel, elismerő figyelemmel hallgatta mindenk.

A hangversenyt a daleylet és Rác K. zenekara által együttesen előadott Hubert Rákóczi indulója fejezte be, tomboló viharát keltve fel a tetszés és meglepedés nyilvánulásának.

Hogy kik voltak jelen: erre röviden azt felelhetem: a jó szívű, az áldozatkész Debreczen. Vacsora után táncz következett és M a r k E. daleytl. elnök büszkén nézett végig a négyesre sorakozott 75—80 ifju tánczos páron; csak Vég alkaptány tánczrendezésével nem volt meglegedve s riporteri fülem meghallotta a csöndes morgogást: Jó ember, de nincs taktus érzéke. Ezért kegyelem (már mint szegény fülemnek és) Igazmondó nak.

Közgazdaság.

A derecskei takarékpénztár zár-számadását beküldte hozzánk. A pénzintézet, mely Derecske és vidéke gazdasági viszonyait a jó hatással van, f. hó 20-án tartja közgyűlést. Az elmult év forgalma 103619 frt 66 krt. Tiszta nyeresém 3375 frt 35 krt. Részvényenként (50 frt névérték) osztalékul 2 frt 50 krt fizetnek ki, ami 5%-nak felel meg. A jövedelemből 50 frtot jótékonyzélra fordítanak.

Felelős szerkesztő: Kósa Barna. Kiadók: Szinay Gyula főszerkesztő, és Dr. Bakonyi Samu főmunkatárs. (Szerkesztőség és kiadóhivatal, — hova mindenféle közlemény küldendő, nagy-uj-utca 1702 sz.)

Hurutos bántalmaknál nevezetesen a légzőszervek hurutjánál, náthánál stb. MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER legújabb sikerrel alkalmazható. Ugy tisztán, valamint 1/2 rész tejjel vagy vízzel a legkíméletesebb és leghatásosabb szer a bajok lehetőleg gyors elűzésére. De az emésztés és nemző szervek, valamint a hólyag bajában is Mattoni Giesshüblere már hosszú idő óta mint kitűnő gyógyszerül szer van elismerve. (103.) 1—30.

Table with 2 columns: Item description and Amount. Includes items like 'Föld- és kőműves munka', 'Kőfaragó munka', 'Ács munka', etc. Total: 180,624-63.

A fent elősorolt munkák akár együttesen, akár munkanemenként külön-külön, esetleg általány összeg mellett is kiadhatók.

Bánatpénzül a felvállalni szándékolt munkának 4%-ja akár készpénzben, akár óvadékképes értékpapirokban a f. évi ápril. hó 5-k napjának délutáni 5 órájáig a város házi pénztárba teendők le. — A zárt ajánlatok pedig ugyan azon nap délutáni 6 órájáig a polgármesteri hivatalhoz adandók be; mely utóbbiak más nap d. e. 9 órakor a város-ház nagyertermében nyilvánosan fognak felbontatni.

Az ajánlat borítékán kiirandó a munkanem, melyre az ajánlat vonatkozik és az ajánlatban határozottan kijelentendő, — hogy az ajánlattevő a feltételeket ismeri és azokat elfogadja.

Az építési tervek, költség számítások és vállalati feltételek a város mérnöki hivatalában megtekinthetők, esetleg utóbbiak a mérnöki hivatalban átvethetők és kívánatra megküldetnek. Elkészve vagy a kellő bánatpénz letétele nélkül beadott, továbbá távirati és oly ajánlatok, melyekben kétséget ébreszthető kifejezések fordulnak elő, figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött ajánlatok közül tetszés szerint választhasson, esetleg a körülmények szerint új pályázatot hirdessen, vagy a munkák biztosításairól más módon intézkedhessen.

Debreczen, 1892. márczius hó 10. napján. A városi tanács. (10.) 1—3.

KIADÓ utczai lakás

Nagy-uj-utca elején az 1708. számú emeletes házban és

udvari lakás Széchenyi-utca 1812. sz. alatt. (106.) 1—3.

Uj posztó raktár!

Tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy az egész országban oly nagy hírnévként örvendő

Brassói posztókból

a közelgő tavaszi idényre nagy választéku raktárt rendeztünk be s azokat a valódi tiszta gyapju minőségben igen olcsón árúsítjuk el

SZABÓ LAJOS FIAI

DEBRECZEN, RÓZSATÉR. Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk. (8.) 51.—

Kiadó föld.

A tóczós-kertben, a hatvan-utca felőli első járásban, 7 katasztrális hold, dinnye és egyéb kerti és veteményekre alkalmas föld, rajta lévő 3 pajtával együtt, egész vagy részletekben kiadó. Ugyanott egy hold és 1196 ööl szőlő is akár bérbe, akár felébe kiadó. Értekezhetni Széchenyi-utca 1800. számú háznál. (105.) 1—1.

Megérkeztek
és felette jutányos árban kaphatók:
fiú-, leány- és gyermek-öltönyök, férfi- és gyermek-kalapot, női-, férfi- és gyermek-czipőket, haj-, fog- és ruhá-kéfék, fésűk, különféle finom szappanok,
finom szemüvegek,
dobány- és szivar-tárcsák, valódi nikel és talma-oralanczók, selyem- és előt-össenyők, kézkeszárak nagy választékban, valódi talpakok és szivar-szappánok, szegedi paprusok,
KÉZI BŐRÖNDÖK ÉS LÁDA KOPFEREK
fehér és színes férfi ingek,
GALLÉROK ÉS KÉZELŐK,
Schönberger Vilmos
Debreczen, a városháza alatt.

Cs. kir. országosan szabadalmazott finom liquere gyár
Alapított 1850-ben. — 20 kitüntetés és elismerő oklevél.
Fränkel Adolf és fiai, BIALA (Galiczia),
ajánlják jutalmakkal kitüntetett lengyel liquer-különlegességeiket
Kontuszóvka, köménymagos, Allasch stb.
Mindenféle faju és kitünőségeiről elismert minőségű liquere-ök, vadászati és uti liquere-ök, különlegességek régi szeszes italokból.
Kapható: minden előkelőbb csemege-, fűszer-üzletekben, czukrázda és kávéházakban.
Elárusítók kedvezményben részesítettek. Árjegyzékekkel ingyen szolgálunk.
(47.) 5-22.

HIRDETÉS.
A DEBRECZENI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR
XLVI. ÉVI RENDES
KÖZGYÜLÉSÉT

1892. márczius 13-ik napján délelőtt 10 órakor
Debreczenben, az intézet üzlethelyiségének tanácstermében tartja.

Tárgysorozat:
1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése s az általok beterjesztett 1891. évi zárszámadások megbírlása.
2. A nyereség miként felosztásának megállapítása.
3. Igazgatóság indítványa, felügyelő bizottság javadalmazásának felemelése tárgyában.
4. Felügyelő bizottsági 3 rendes- és 2 póttag választása.
A mérleg és a nyereség felosztási javaslatot is tartalmazó igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések és indítványok, folyó 1892. évi márczius 5-től fogva a pénztár helyiségében, a hivatalos órák alatt, megtekinthetők.
(82.) 2-2. **Az igazgatóság.**

Birtokbérbeadás.
Nyiregyháza városától egy órányira az úgynevezett **Sima-pusztán fekvő 767 magyar holdat tevő tagozott birtok** Szent-Mihály napjától több evre hasznó bérbe adandó.
Felvilágosítással szolgál **Dr. Dévay Ignác,** BUDAPEST, VI. Nagy-János-utca 2. szám.
(94.) 3-6.

ÜZLETI ÜZLET
sorjegyeknek nézettelvénye
való eladásához igen kedvező
juttatás feltételek mellett
Kérem az
ELSŐ MAGYAR IPARBANK
váltó üzlete
BUDAPEST,
IX. Deák Ferenc-utca 5.

Görömbán
örölni
5 perczig forralni
Kathreiner malata kávé gyára
Berlin-München-Bécs
Egészség
Táborosi
Legjobb pótkávé
Kathreiner Kneipp-Malatakávéja.
az egyetlen babkávé ízével és illatával bíró malatakávé.
Kapható minden gyógyszerár- és drogistia üzletben
(72.) 4-49.

Valódi francia és angol szerszámok
minden iparághoz és minden darab mellett jótállás,
RÚDVAS, LEMEZÉK, VASTARTÁLYOK,
legfinomabban acélezott és fémezett.
Gazdasági-, kerti-, házi- és konyha-felszerelések,
AGYAG- és VAS-KÁLYHÁK,
konyhák és öntött vaslapok.
Tizedes és egyensúly mérlegek
legjobb minőségben,
„KIS ÓRAIS“ kézi tengeri morzsoló darabja 1 frt 75 kr.
Tűz- és betörés elleni pénzszekrények,
kirakat- és ajtó aczél-redőnyök.
Legelőbb beszerzési forrás.
TÓTH GYULA
ELŐBB
TÓTH LAJOS és TÁRSA
(6.) vasnagykereskedés —19
DEBRECZEN, VÁROSHÁZÁBAN.

Légen szárított természetes istálló-trágya
NEUMAN TESTVÉREK
aradi szeszgyári hízaló istállóiból.
50%-nál több szerves anyaggal.
Ára 100 métermázsánként, zúzott állapotban, az aradi vasúti állomásra szállítva
200 forint.
Kizárólagos képviselő Magyarország, Horvátország és Szlavonia részére
Szávost Alfons
magkereskedése és gazdasági cikkek üzlete
BUDAPESTEN, V., ARANY JÁNOS-UTCZA 11. SZÁM,
ugyanott kaphatók a legkitünőbb
here-, fű-, konyhakerti- és virágmagvak,
valamint
MINDENMŰ GAZDASÁGI CZIKKEK.
Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.
Nyomatott a »Debreczen«-nyomda részvénytársaságnál.